

Forord

Med Normtalsanalysen 2009/2010 kan vi for første gang præsentere et detaljeret billede af den effekt, som den økonomiske krise har haft på driften og økonomien i landets hoteller, kursus- & konferencevirksomheder, vandrerhjem, restauranter, cafeer samt kantine- og cateringvirksomheder.

Analysen gennemgår den økonomiske udvikling for i alt 18 forskellige virksomhedstyper i hotel- og restauranterhvervet med fokus på efterspørgsel, omsætning, omkostninger, indtjening, trends og succesfaktorer og er især tiltænkt at være et veldokumenteret og konkret anvendeligt redskab i forbindelse med budgetlægning og identificering af optimeringsmuligheder i driften.

Den generelle tilbagegang i efterspørgslen har sat dybe spor i økonomien hos langt de fleste virksom-

heder i erhvervet. Alligevel er det lykkedes for dele af branchen at fastholde og endog forbedre deres indtjening. Det har krævet stor omstillingsevne, og normtallene giver blandt andet et godt indblik i, hvad der karakteriserer de succesfulde virksomheder.

Vi vil gerne benytte lejligheden til at takke de i alt 629 medvirkende virksomheder, som har bidraget til analysen med deres regnskabstal, og på den måde har gjort det muligt at udarbejde en særdeles veldokumenteret økonomisk brancheanalyse. Uden denne store opbakning havde det ikke været muligt at udarbejde analysen.

Vi håber, at rapporten kan være til inspiration for alle, der arbejder med økonomi og ledelse i – eller i tilknytning til – erhvervet. God fornøjelse!

Med venlig hilsen
Benedikte Rosenbrinck, Forsknings- og udviklingschef, PhD

HORESTA, februar 2011

RESUMÉ – GENERELLE TENDENSER FOR HOTELLERNE

Der er i alt 935 hoteller, konference- og feriecentre på det danske hotelmarked. Heraf deltager 202 i Normtalsanalysen 2009/2010, hvilket er det højeste deltagertal nogensinde. De deltagende hotelvirksomheder omsætter for 5.582 mio. kr., og repræsenterer 56,1 pct. af totalomsætningen for hoteller og konferencecentre i Danmark.

Året 2009 har været et særdeles vanskeligt og udfordrende år for det danske hotelerv. På et enkelt år er antallet af overnatninger faldet med 1,0 mio., svarende til en tilbagegang på 7,1 pct.

Hotellerne har oplevet en særlig stor reduktion i de udenlandske overnatninger, som faldt med 7,8 pct., mens nedgangen i de danske overnatninger var på ligeledes markante 6,6 pct.

Sammenlignet med de øvrige nordeuropæiske lande har Danmark i de senere år oplevet en markant tilbagegang i antallet af udenlandske overnatninger. Siden 2001 har hotellerne i Nordeuropa generelt haft en fremgang på 19 pct., mens de danske hoteller i samme periode har set et fald på knapt 7 procent. Dette er særligt bekymrende, fordi de udenlandske hotelgæster ofte har et højere døgnforbrug end de danske gæster.

Som følge af færre gæster har hotellerne lidt et omsætningstab på 1,2 mia. kr. svarende til en reduktion på 10,5 pct.

En så markant omsætningsnedgang går regnskabsmæssigt naturligvis ikke ubemærket hen, og hotellerne leverer i årets analyse et overskud på blot 0,4 pct. af omsætningen. Det er en tilbagegang på 4,2 procentpoint.

Ikke siden 1994 har hotellernes overskud været så beskedent.

De deltagende hoteller i Normtalsanalysen er generelt større end gennemsnittet i branchen, og derfor

er der foretaget en vægtning af tallene for at give et mere realistisk billede af branchens samlede økonomi.

De vægtede tal viser, at de danske hoteller i gennemsnit har et underskud svarende til 3,8 pct. af omsætningen. Knapt 40 pct. af de danske hoteller har opnået en positiv bundlinje i 2009.

Dette billede afspejler sig også i de enkelte kategorier, hvor kun tre ud af syv hotelkategorier i årets analyse har skabt overskud. Igen i år er det landets største hoteller med en omsætning på over 60 kr. mio. (kategori 5) der leverer det bedste resultat. Samtidig er kategori 5 også den eneste kategori, der har formået at øge resultatet før skat med 0,4 procentpoint til 7,7 pct.

De københavnske garnihoteller (kategori 2) og de mindste hoteller i provinsen (kategori 3) klarer sig dårligst med et underskud på 5,7 pct. De københavnske garnihoteller er ligeledes dem, der sammen med de mellemstore hoteller i provinsen (kategori 4), har oplevet det største fald i indtjening.

I 2008 opnåede de 3-stjernede hoteller den højeste indtjening, men i 2009 er det de 4-stjernede hoteller, der klarer sig bedst. Forskellen i forhold til de 2- og 3-stjernede hoteller er dog marginal.

Vandrerhjemmene indgår igen i år som en selvstændig kategori. Vandrerhjemmene præsterede i 2008 det højeste indtjeningsniveau af samtlige kategorier i Normtalsanalysen, men er ramt af en kraftig tilbagegang i efterspørgslen i 2009.

Dette har haft stor indvirkning på vandrerhjemmenes indtjening, og dermed er vandrerhjemmene den kategori, der har oplevet den største tilbagegang af samtlige kategorier.

RESUMÉ – GENERELLE TENDENSER FOR RESTAURANTERNE

I Normtalsanalysen 2009/2010 deltager i alt 402 restaurantvirksomheder, hvilket ligesom på hotellsiden, er det højeste antal nogensinde.

De deltagende restauranter repræsenterer en samlet omsætning på 3.228 mio. kr., svarende til 11,2 pct. af totalomsætningen i det danske restauranterhverv. Der er på landsplan 13.376 restauranter, og antallet har dermed ligget stabilt igennem krisen.

Antallet af besøg på de danske restauranter har i de senere år været faldende, og tendensen er – med et fald på 2,9 pct. – fortsat i 2009, hvor besøgstallet ligger på det laveste niveau siden 2004. Størst nedgang med et fald på 9,1 pct. er sket blandt pizzeriaerne og shawarmabarerne. Kun cafeerne har oplevet en beskedent fremgang i antal besøg på 1,3 pct.

Restauranternes besøgstal er påvirket af en række forskellige faktorer, herunder den overordnede demografiske udvikling i samfundet og gæsternes generelle forbrugsvaner, og derfor kan nedgangen i besøgene ikke udelukkende forklares af den økonomiske krise.

Som følge af den reducerede efterspørgsel, er omsætningen faldet med 5,3 pct. Alle restaurantkategorier på nær landets største restauranter (kategori 12) har således været nødsaget til at tilpasse driften til et lavere omsætningsniveau end året før.

Det gennemsnitlige forbrug pr. restaurantbesøg var i 2009 på 114,60 kr., hvilket er et fald på 2,7 pct. i forhold til 2008. Det er første gang i mange år, at danskerne gennemsnitligt bruger færre penge på restaurantbesøg end året før.

Færre gæster og lavere omsætning betyder, at det gennemsnitlige resultat før skat blandt de deltagende restauranter er faldet til 1,9 pct. af omsætningen, hvilket er en tilbagegang på 0,9 procentpoint.

Restauranterne i årets analyse er – i lighed med hotellerne – generelt større end gennemsnittet på det

danske restaurantmarked. Derfor er det nødvendigt at vægte tallene for at give et realistisk billede af økonomien for den samlede restaurantbranche i Danmark.

De vægtede tal viser, at den gennemsnitlige restaurant i 2009 havde et underskud på 5,6 pct. af omsætningen. Året før lå resultat før skat på -2,9 pct. af omsætningen, hvilket betyder at den økonomiske krise på blot ét år næsten har fordoblet restauranternes underskud.

Ud af de ni restaurantkategorier i årets analyse, præsterer de seks et overskud. Det er kantine- og cateringvirksomhederne, der på tværs af samtlige restaurantkategorier klarer sig bedst med et resultat før skat på 3,8 pct. af omsætningen.

Landets største restauranter har som de eneste ikke oplevet en nedgang i omsætningen, og dette er formentlig en væsentlig del af forklaringen på, at de har formået at øge deres overskud med 1,0 procentpoint til 2,1 pct. af omsætningen.

Gourmetrestauranterne har – måske lidt overraskende – oplevet den største fremgang i resultatet før skat, nemlig 4,3 procentpoint, hvilket især skyldes øget fokus på optimering af de helt centrale omkostninger - råvarer og lønninger. Forbedringen skal dog ses i lyset af, at flere gourmetrestauranter har været nødsaget til at lukke eller har valgt at omlægge deres koncept for at imødekomme den ændrede forbrugradfærd.

Restauranternes beliggenhed har også indflydelse på, hvordan restauranterne klarer sig. De københavnske restauranter klarer sig således generelt bedre end restauranterne i de største provinsbyer og i den øvrige provins.

Dog er andelen af restauranter med overskud højest i provinsbyerne, hvor 72,7 pct. har formået at skabe en positiv bundlinje.

INDHOLDSFORTEGNELSE

3	Forord
4	Resumé
9	Det danske hotelmarked
9	Hotelerhvervets struktur
11	Kæder og alliancer
13	Markedsandele
13	Nye hoteller
17	Belægning
18	Udvikling i gæstetyper
20	Overnatningsformer og markeder
21	Omsætning
23	Beskæftigelse
25	Udfordringer og muligheder
30	Hoteller på tværs
40	Kategori 1 Hoteller med restaurant i København
46	Kategori 2: Garnihoteller i København
54	Kategori 3: Hoteller med restaurant i provinsen med en omsætning under 15 mio. kr.
60	Kategori 4: Hoteller med restaurant i provinsen med en omsætning mellem 15 og 60 mio. kr.
66	Kategori 5: Hoteller med restaurant i hele landet med en omsætning over 60 mio. kr.
72	Kategori 6: Garnihoteller i provinsen
76	Kategori 7: Kursus- og konferencecentre Tema: Kursus- og konferencecentre uden overnatning
86	Kategori 8: Vandrerhjem
92	Kategori 9: Historiske kroer og hoteller

99 Det danske restaurantmarked

- 99 Restauranterhvervets struktur
 - 100 Konkurser
 - 101 Beskæftigelsen i restauranterhvervet
 - 104 Omsætning
 - 104 Danskernes udespisevaner
 - 108 Branchens udfordringer i 'krisetider'
 - 110 Restauranternes strategi gennem krisen
- 112 Restauranter på tværs
- 120 Kategori 10:
Restauranter med en omsætning under 4 mio. kr.
- 124 Kategori 11:
Restauranter i hele landet med en omsætning mellem 4 og 15 mio. kr.
- 128 Kategori 12:
Restauranter i hele landet med en omsætning over 15 mio. kr.
- 132 Kategori 13:
Kæderestauranter
- 136 Kategori 14:
Gourmetrestauranter
- 140 Kategori 15:
Self-service restauranter
- 144 Kategori 16:
Cafeer og Nattelivsrestauranter
- 150 Kategori 17:
Kantiner og Catering
- 154 Kategori 18:
Selskabsrestauranter
- 160 Noter